

Lans Instruments levert al vijftig jaar thermo- en manometers aan de scheepvaart

Tijdloos ontwerp met toekomst

Lans Instruments bestond vorige maand vijftig jaar. Ter gelegenheid van het jubileum werd in het bedrijfspand in Hendrik-Ido-Ambacht een speciaal voor de fabrikant van procesinstrumentatie door Harald Jassoy vervaardigd kunstwerk onthuld. Met daarop in veelvoud het onmiskenbare handelsmerk: de ronde klokken.

Lans Instruments is gespecialiseerd in meetinstrumenten voor temperatuur en druk. Met behulp van computergestuurde bewerkingsmethoden fabriceert het onder meer roestvaststalen thermometers, thermowells, manometers en scheidingsmembranen. Daarnaast vertegenwoordigt het bedrijf diverse merken, zoals Leutert (indicateurtoestellen voor het meten van compressie- en verbrandingsdrukken in scheepsmotoren), Quantum (digitale tankwandthermometers) en Bourdon-Haenni (druktransmitters, manometers, scheidingsmembranen, thermometers en thermo/hygrometers). Lans Instruments voert ook reparaties en kalibraties uit. Het bedrijf is gecertificeerd volgens ISO9001.

'We hebben alles voor het meten van temperatuur, druk, niveau,' zegt directeur-eigenaar Oscar Bijl. 'Compleet met alarmeringen en schakelaars. Bijvoorbeeld vlotterschakelaars voor overvulbeveiliging.'

Tankvaart

De vader van Bijls schoonvader begon het bedrijf in 1956. In Groningen, maar al heel snel verhuisde Lans Instruments naar Rotterdam. 'Groningen was destijds nog een belangrijke stad voor de scheepvaart, maar Rotterdam werd een wereldhaven,' zegt Bijl. Tot 1990 was het bedrijf aan het Schulppelein op Rotterdam-Zuid gevestigd; toen was het pand daar te klein geworden en verhuisde Lans Instruments naar de Nijverheidsweg in Hendrik-Ido-Ambacht. Het bedrijf begon met de productie van kompassen, thermometers (toen nog met kwik, later met stikstof) en pyrometers. Toen de Nederlandse scheepsbouw in de jaren '70 terugliep, boorde Lans Instruments een nieuwe markt aan: de (petro-)chemie. Later kwamen daar nog andere afzetmarkten bij, waaronder de

Oscar Bijl, met op de achtergrond de grootste werkende wijzerthermometer ter wereld. Die maakte Lans Instruments tien jaar terug bij het vorige jubileum. (foto MGR)

voedingsmiddelenindustrie. 'We leveren van de Gasunie in Groningen tot Unimills in Zwijndrecht. Maar nog steeds is de scheepvaart goed voor ongeveer de helft van onze omzet.' Dan gaat het vooral om de tankvaart. Diverse rederijen gebruiken de producten van Lans Instruments. Temperatuurmeting is belangrijk in de tankvaart, aldus Bijl. 'Als een thermometer defect is, kun je niet laden. Dan moet er snel een vervangende zijn. Als de bemanning 's ochtends belt, kunnen ze die 's middags komen ophalen.'

Nauwkeurig

De nauwkeurigheid van de thermometers is steeds verder toegenomen, vertelt hij. 'Klasse 1 schrijft voor dat ze tot op één procent nauwkeurig moeten zijn. Onze thermometers zijn tot op een half procent nauwkeurig. Dat komt mede doordat klanten daarom vragen. Chemgas Shipping bijvoorbeeld, waarvoor we veel producten leveren – vaak speciaal voor hen ontwikkeld. Chemgas stelt hoge eisen.' 'We zijn nogal vooruitstrevend bij het ontwikkelen van instrumenten. Er komen regelmatig klanten met de vraag: "Kunnen jullie dit ook maken?" Dan gaan we daarmee aan de slag. Het is een voordeel dat we een klein bedrijf zijn.' Het is een algemeen verschijnsel in de industrie: grote bedrijven verplaatsen hun productie steeds meer naar het Verre Oosten, omdat de lonen daar

laag zijn. Voor kleine aantallen en op maat gemaakte instrumenten is er een markt voor Nederlandse specialisten. Zoals Lans Instruments. 'In serieproductie ligt onze kracht niet, maar als iemand twintig of tien speciale thermometers of manometers nodig heeft, komen wij in beeld. Soms gaat het om slechts één meter.' Er werken zeven mensen bij het bedrijf: vier fijnmechanische instrumentmakers en drie op kantoor. 'We willen niet groter worden. We moeten juist klein en flexibel blijven.'

Klok

Bijl werkt negentien jaar bij Lans Instruments. Zijn schoonvader, Alex van der Plaat, was op zoek naar een vertegenwoordiger. 'Ik zou het een jaartje proberen. Ik had HTS Bouwkunde gedaan. Ook techniek, maar manometers zeiden me niets.' De toen 27-jarige Bijl verdiepte zich in de materie en had het meteen naar zijn zin. Hij haalde nieuwe klanten binnen en de omzet ging omhoog. Bijl en zijn vrouw Claudia namen het bedrijf in 1996 over. Zelf onderhoudt Oscar de contacten met klanten; Claudia is verantwoordelijk voor personeelszaken en financiën. 'Toen ik begon twijfelde ik nog of er wel toekomst zat in wijzermanometers en -thermometers. Zo'n klok is toch een klassiek apparaat. Maar de ronde vorm en de wijzer hebben een groot voordeel. Mensen zijn visueel ingesteld en op zo'n klok zie je in één

blik of de wijzer goed staat. In de jaren '80 waren digitale horloges in opkomst. Voor een tientje had je zo'n horloge, dat tot op de seconde nauwkeurig was. Toch verlangde men na een poosje weer naar de ouderwetse wijzerplaat.' Dat ontwerp is tijdloos. "Tijdloos" heet ook het op 14 december onthulde kunstwerk. 'Ik vind het heel leuk en toepasselijk dat de kunstenaar die titel heeft gekozen.' Het uiterlijk is in die vijftig jaar dan vrijwel intact gebleven, aan de instrumenten is wel digitale techniek toegevoegd. Ze zijn tegenwoordig dubbel uitgerust: een extra elektrische sensor maakt het mogelijk de meetgegevens automatisch

over te brengen naar de stuurhut of een controlekamer.

Meer toepassingen

'We leveren ze inmiddels ook met alleen een elektronische sensor en transmitter – zonder wijzerplaat. Als de gegevens alleen op afstand afgelezen hoeven te worden. Maar een ander voordeel van mechanische meting is dat het systeem zelfsupporting is. Het werkt altijd, je hebt geen stroom nodig en het is explosieveilig.' Er zit nog steeds toekomst in, daarvan is Bijl overtuigd. 'De afzet groeit nog steeds. Het aantal toepassingen neemt toe; voor manometers en thermometers.' Dat heeft onder meer te maken met strengere veiligheidsregels. 'Er zijn meer beveiligingen nodig, en dus ook meer meetinstrumenten.' Daarnaast komen er steeds nieuwe producten. Vorig jaar werd voor Chemgas een systeem met vier sensoren ontwikkeld om de temperatuur in tanks op verschillende dieptes te meten. 'De temperatuur van een vloeistof is niet overal in een tank gelijk,' legt Bijl het nut van het systeem uit. Een ander nieuw product is een gegoten vlotterkop. Door standaardisering en toepassing van een bajonetsluiting is die snel in elkaar te zetten. 2006 was een goed jaar. 2007 wordt nog beter, verwacht Bijl. 'Er wordt doorgeïnvesteerd in de binnenvaart. We hebben voor dit jaar meer nieuwbouwschepen in portefeuille dan vorig jaar.'

Overslag Moerdijk blijft groeien

Ook in 2006 zette de groei van de overslag in de haven van Moerdijk door. De totale overslag bedroeg circa 13 miljoen ton. Het aantal bezoekende schepen nam met 8% toe. Het bedrijfsresultaat uit de reguliere exploitatie bedroeg in 2006 circa 1,75 miljoen euro. Havendirecteur Udo Uiterwijk presenteerde die cijfers tijdens de nieuwjaarsreceptie afgelopen vrijdagmiddag. Havenschap Moerdijk kijkt met grote belangstelling uit naar de besluitvorming door de gemeenteraad van Moerdijk over de zesde herziening van het bestemmingsplan voor

industrieterrein Moerdijk. Daarin worden hogere geluidsniveaus toegestaan. Dat is voor de intensivering van bestaande bedrijfsactiviteiten, de voorgenomen *inbreiding* op het haven- en industrieterrein en de groei van de overslag van essentieel belang, aldus het Havenschap. In 2006 wilden 35 bedrijven zich in de Moerdijkse haven vestigen. 25 kregen groen licht. Dertien aanvragen hebben inmiddels geleid tot nieuwe gebruikers. Daarnaast breidden acht reeds in Moerdijk gevestigde bedrijven hun activiteiten uit.